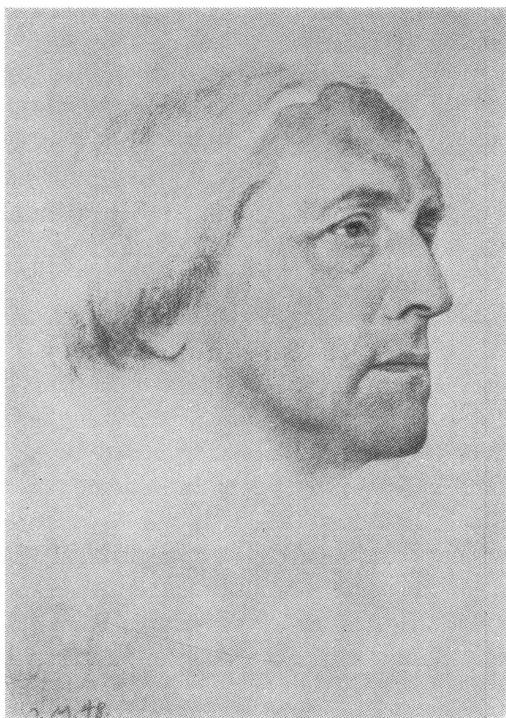

IN MEMORIAM

CARL MILLES

Sommaren 1955 fyllde Carl Milles åttio år och blev då hyllad i sitt hem på Lidingön. Just vid den tiden gick hans tankar ofta till Uppsala. Han ville ge staden en ny skulptural utsmyckning; närmast avsåg han att Vaksala torg skulle få ett monument av hans hand. Dagarna innan han avled, den 20 september 1955, utförde han skisser för detta skulpturverk.

Carl Milles var upplänning och kände en nära anknytning till Uppsala. Här hade han fått sin första stora framgång med förslaget

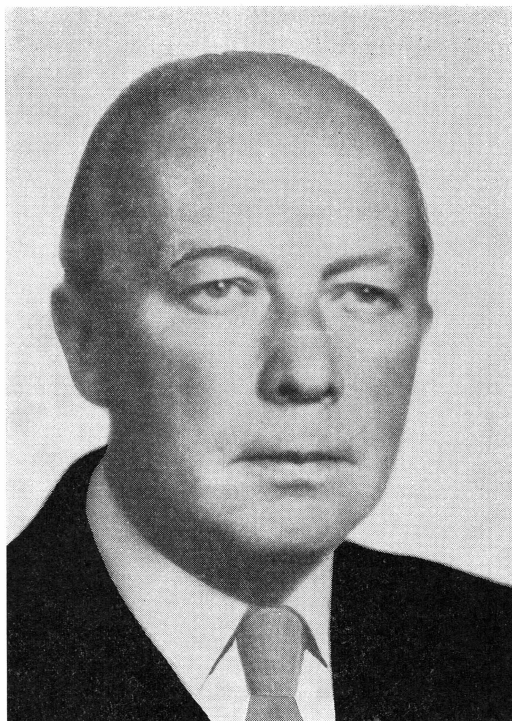
till Sture-monumentet år 1902 men här mötte han också många besvikelser, då han omformade detta monument. Först efter mer än tjugو år kom hans Sture på plats på Kronåsen. Placeringen och uppbyggnaden för skulpturverket diskuterades mycket, men nu efter många år kan man väl säga att det står som ett märke över slätten och ger ett karakteristiskt drag åt Uppsalas vackra profil.

I den lilla skulpturpark, som Upplands nation har skapat, ger Carl Milles »Vingarna» bredd och rymd. Efter nationshusets och gårdens omläggning har han dessutom gett upplänningarna en liten fontänskulptur, en delfin, som är fäst vid själva muren. Inom kort kommer två gestalter ur Carl Milles uppståndelsemonument att placeras vid örönkliniken nedanför åsen där Sture-monumentet står.

Av allt vad Carl Milles skapade i världen har alltså några skärvar kommit till Uppsala. Vi kan se hans strävan och formgivning, hans djärvhet och intima lyrik även i denna stad. Ingen svensk konstnär har så okuvligt gett sig på gigantiska uppgifter som Milles. För att få stöd för sin verksamhet var han tvungen att gå till främmande länder. Ändå fanns det hos honom en rörande känsla för hembygd och intimitet. Som det bestående monumentet för spännvidden i hans verksamhet får man se Milles-gården på Lidingön där utsikten över Värtan ger den rätta stämningen åt hans konstskapande. Hans verksamhet var rik och fantastisk men ändå gick aldrig den intima och lyriska linjen i detta konstnärskap förlorad.

Till Uppsala återkom Carl Milles med en rörande tillgivenhet in i det sista. Med tacksamhet kommer man här att minnas hans vitala skapargärning. Mången kommer nog med saknad att tänka på att han inte under de sista åren fick tillfälle att göra ytterligare en stor uppgift i staden. Vid ett par tillfällen tänkte han mest på en skulptur över Sankt Erik. Nu får vi hoppas att ytterligare verk av honom kan tillföras Uppsala. För egen del tänker jag ofta på den intima och extatiska skulptur, som han gjort till minne av Swedenborg. I den skulpturen har hans känsla för religiös vision och ett intimt format kunnat förenas.

Teddy Brunius

ERIK FLODERUS

Den 16 januari 1955 avled antikvarien hos Riksantikvarieämbetet Erik Floderus. Erik Floderus var född 1902 i Göteborg men tillbragte sin uppväxttid i Västerås där han avlade studentexamen 1921. Härefter studerade han konsthistoria och arkeologi i Uppsala och Stockholm. 1939 avlade han fil. lic.-examen i Uppsala i nordisk och jämförande fornkunskap. Som extra befattningshavare vid Statens Historiska Museum anställdes Floderus 1927 och blev året därpå amanuens vid Riksantikvarieämbetets fornminnesavdelning. 1939 blev han antikvarie vid Riksantikvarieämbetet.

Genom sin släkt, som hade djupa rötter i Uppland, kom Erik Floderus att starkt intressera sig för den uppländska fornforskningen och utförde inom vårt landskap på olika håll betydelsefulla

både förhistoriska och medeltidsarkeologiska undersökningar. Särskilt låg Sigtunaforskningen honom varmt om hjärtat, och han planerade, efter att ha utgivit den populärt hållna »Sigtuna, vår äldsta medeltidsstad», ett större arbete om Sigtunas uppkomst och tidigaste utveckling. En stor insats gjorde Erik Floderus också i östra Uppland, där han i anslutning till Riksantikvarieämbetets inventering av Norrtäljetraktens fasta fornlämningar sammanfattade resultatet i en innehållsrik uppsats i den med utgångspunkt från inventeringen utgivna publikationen om Norrtäljetrakten under forntiden (1946). Erik Floderus var medarbetare i vår årsbok Uppland där han skrev flera intressanta kulturhistoriska skildringar, bl. a. från Stavby och från Uppsala vid 1800-talets början.

N. S.

JONAS LINDQVIST

Konstnären Jonas Lindqvist, Vaksala, avled 9 januari 1955. Han var sextiofem år gammal.

Egentligen var han norrlänning, född i Sundsvall, men slog sig med tiden ner på Tingshöjden vid Vaksala. Härifrån hade han utsikt över slätten och ner mot Uppsala, och dessa utsikter har han ofta återgivit i sin konst. På somrarna vistades han i Roslagen, på Gräsö, och han tecknade ofta den knotiga stranden.

Jonas Lindqvist började som yrkesmålare. Han skolades till konstnär av ritmästare Holmgren vid universitetet. För Tallberg lärde han sig grafik vid Konstakademiens etsarskola.

Hans bestående insats knyter sig nog mest till tolkningen av Upplands natur och till hans Uppsala-skildringar i Jan Stiernstedts

bok »Uppsala», som utkom 1953. Tyvärr framträdde charmen i dessa teckningar illa i boken, vilket kan helt skyllas på förlagets missgrepp, när det kom an på att välja papper och kliché-förfarande.

I Upsala Nya Tidnings julnummer kom hans teckningar däremot fram med skärpa i detalj och känslighet i nyans. På ett vackert sätt fullföljde han här linjen från Olle Thunman i sin tolkning av Uppland.

Teddy Brunius